

Darīsim KOPĀ!

RĪGAS GALVENĀ NAMU PĀRVALDE KĒRUSIES PIE BALKONIEM

SIA Rīgas namu pārvaldnieks tehniskais dienests skaidro,
kāpēc vērsies pie iedzīvotājiem pēc palīdzības **7. lpp.**

4.-5. lpp.

„VALSTS” MĀJAS RĪGĀ GAIDA PĀRMAIŅAS

Kādu labumu gūs dzīvokļu īpašnieki?

№3 (67), marts 2014

u apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

**Aprīlī
Latvenergo
maksās
pēc ierastajiem
tarifiem,
par turpmāko
nav skaidrības**

ELEKTROENERGIJAS TIRĢGUS: CENU PIEAUGUMS ATLIKTS

10-11. lpp.

CILVĒKU „IZLIEK” NO PAGRABA

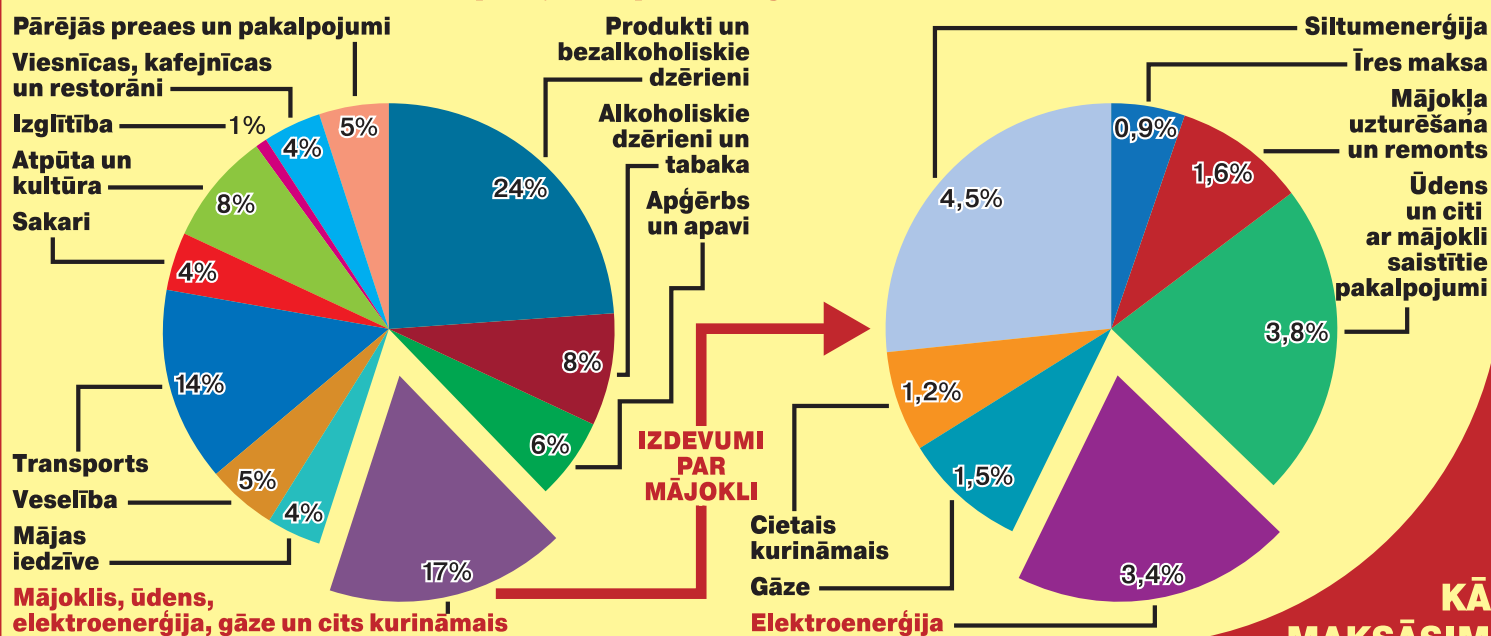
Kam mājā ir tiesības izmantot noliktavas
pagrabā mantu un ievārījuma glabāšanai

6. lpp.

IEDZĪVOTĀJI PAR ELEKTRĪBU TĒRĒ 3,4% IENĀKUMU!

Gandrīz tikpat, cik par mājas iedzīvi un veselību...

KĀ MAKSĀSIM PAR ELEKTROENERĢIJU 2014. GADĀ?
Sīkāk par elektroenerģijas tirgus atvēršanas atlikšanu – 12. lpp.

ESAT NOSILTINĀJUŠIES? PIEDALĪETIES KONKURSĀ!

Reizi gadā renovētās mājas var palepoties cita citas priekšā ar sasniegtajiem rezultātiem. Martā Ekonomikas ministrija izsludināja pieteikumu pieņemšanu tradicionālajam konkursam „Energoeffektīvākā ēka Latvijā”. Uzvarētājus gaida slava un tiesības mājas fasādi izrotāt ar attiecīgu plāksnīti.

Konkurss par energoeffektīvāko ēku Latvijā notiek ceturto reizi. Pieteikumus pieņem piecās nominācijās:

- Energoeffektīvākā daudzdzīvokļu ēka – jaunbūve;
- Energoeffektīvākā renovētā daudzdzīvokļu ēka;
- Energoeffektīvākā sabiedriskā ēka;
- Energoeffektīvākā viengimenes ēka;
- Energoeffektīvākā industriālā ēka.

Konkursa pieteikumus pieņem Latvijas Būvzinieņu savienība. Tos var iesniegt līdz šā gada 16. maijam, nosūtīt attiecīgos dokumentus uz e-pasta adresi dzivositak@em.gov.lv vai pa pastu (Latvijas Būvzinieņu savienība, Kr. Barona iela 99 1a, Rīga, LV-1012). Ar konkursa nolikumu var iepazīties internetā www.energoefektivaka.lv. **K**

VAI DZĪVOKĻU CENAS KĀPS?

Ja Latvijas ekonomikā situācija būs labvēlīga, 2014. gadā gaidāms māju un dzīvokļu cenu pieaugums par 10–15%, vēsta *Latvijas Radio*.

Pagājušajā gadā nekustamā īpašuma tirgus izauga par 14%. Jauno mājokļu cenas auga straujāk nekā dzīvokļu cenas vecajās mājās. Iemesls cenu pieaugumam jaunajos projektos ir ierobežotais dzīvokļu piedāvājums šajā tirgus segmentā, saka nekustamā īpašuma kompānijas *Balsts* vadītājs Aigars Zariņš. „Aktivitāte ir samērā liela, bet zināmas grūtības cilvēkiem sagādā kredītu saņemšana,” viņš norāda.

Galvenais nekustamā īpašuma tirgus indikators ir tieši sekundārais dzīvokļu tirgus. Prognoze šim gadam ir optimistiska – cenas varētu pieaugt par 10–15%, bet tikai ar nosacījumu, ka ekonomikā un banku politikā saglabājas labvēlīgas tendences.

Paši pieprasītākie mājokļi ir divstāvu dzīvokļi. To vidējā cena ir 40–50 eiro. Aizvien biežāk piesardzīgā attieksme pret kredītsaistībām mudina cilvēkus nevis pirkt, bet gan īrēt dzīvokļus, tāpēc tur cenu pieaugums ir straujāks, saka *SEB* bankas eksperts Edmunds Rudzītis.

Sērīveida dzīvokļu tirgu jūtami ietekmējis no Latvijas pēdējos gados izbraukušo cilvēku lielais skaits. Pēc dažādiem datiem, valsti pametuši no 100 līdz 300 tūkstoši cilvēku. Aptuveni 100 tūkstoši māju un dzīvokļu stāv tukši. Daļa no šiem objektiem

tiek izīrēti, daļa izlikta pārdošanā, daļa vienkārši pamesta. Piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, jo mājokļus pērk tikai tie cilvēki, kam tas tiešām nepieciešams.

Aktivitāte nekustamā īpašuma tirgū lielā mērā ir atkarīga no banku politikas, bet tās brīdina, ka varētu nopietni ierobežot hipotekāro kredītu piešķiršanu, ja Saeima pieņems grozījumus Maksātspējas likumā, kas paredz ieviest tā dēvēto „nollikto atslēgu principu”, kas ļaus pircējam vienā dienā atbrīvoties no kredītsaistībām, nododot bankai par kredītu nopirkto dzīvokli.

SEB bankas eksperts Edmunds Rudzītis uzskata, ka maksātspējas pieteikšanas nosacījumu atvieglošana nopietni ietekmēs nekustamā īpašuma tirgu – tas varētu tikt iesaldēts. Bez tam, pēc eksperta teiktā, „nollikto atslēgu princips” pirmo minimālo iemaksu par dzīvokli palielinās vismaz līdz 40%. **K**

FAKTS

2013. gads ir bijis pats bagātākais ar darījumiem Latvijas nekustamā īpašuma tirgū pēdējo piecu gadu laikā. Zemesgrāmatā reģistrēti 47 770 pirkšanas un pārdošanas darījumi. 2012. gadā tādu bija 42 762, bet krīzes laikā 2008. gadā – 33 026. Taču diez vai šie skaitļi ataino reālo ainu: pēc ekspertu vērtējuma, faktiski darījumu bijis par 20–25% mazāks. Lieta tāda, ka statistikā tiek ņemta vērā arī nekustamā īpašuma objektu formāla pārreģistrēšana no vienas struktūras citai, lai gan abas pieder vienam īpašniekam.

KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI: GĀZEI – STINGRĀKA KONTROLE!

Latvija pakāpeniski pāriet uz ES drošības prasībām atbilstošiem jauna parauga gāzes baloniem. Pēc 2015. gada 1. janvāra pie mums būs aizliegts uzpildīt un pārdot gāzes balonus, kas neatbilst Eiropas marķējuma nosacījumiem.

Ekonomikas ministrija sagatavojusi projektu Ministru kabineta noteikumiem „Gāzes balonu uzraudzības un aprites kārtība”.

Šobrīd iedzīvotāji nodod operatoram izlieto balonu un vietā saņem citu, bet balonu uzskaitē ir visnotaļ vāji organizēta, izsekot balona ceļu no viena lietotāja pie cita ir grūti.

Ministrija plāno reiz par visām reizēm atrisināt balonu īpašumtiesību problēmu. Pēc jauno noteikumu stāšanās spēkā tirgū uzpildīs gan operatoram, gan pašam lietotājam piederošus balonus. Ministru kabineta noteikumiem vajadzētu ierobežot balonu bezgalīgos „ceļojumus” no viena rokām citās.

Operatoriem būs pienākums reģistrēties vienotā reģistrā. Lietotāji tādējādi varēs iegūt pilnīgu informāciju par tirgotāju un pārliecināties, ka tas ar gāzes biznesu nodarbojas legāli.

Tāpat arī pēc jauno noteikumu stāšanās spēkā tirgotājiem būs pienākums izsniegt pircējiem gāzes balonu lietošanas instrukciju un pieņemt bojātos balonus utilizācijai. **K**

Garāžu Vārti • Žogi un Sētas • PVC logi un durvis • Industriālie Vārti

Par rāžotāja cenām, ar uzstādīšanu un apkalpošanas servisu 24 h diennaktī.

SIA Nambuēve piedāvā visplašāko vārtu, garāžu vārtu, industriālo vārtu, teritoriju vārtu, paceļamo sekciju vārtu risinājumus.

Rūpniecības iela 7, Jelgava, LV-3001
Tālrunis: 27709808, e-pasts: info@nambuēve.lv
www.e-varti.lv • www.nambuēve.lv

ILZE OŠA: „TIEŠU LĪGUMU NEBŪS”

Ekonomikas ministrija skaidro, kā pāriesim uz tiešajiem norēķiniem

Ilona MILLERE

Šā gada janvārī spēkā stājas grozījumi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā, kas paver iespēju dzīvokļu īpašniekiem norēķināties tieši ar pašiem komunālo pakalpojumu sniedzējiem. „Klīst visādas baumas”, raksta mūsu lasītāji, „bet kas īsti būs jādara mājokļu saimniekiem, kad jaunā kārtība sāks reāli darboties?”

Daudz jautājumu ir arī dzīvojamo māju pārvaldniekiem, dzīvokļu īpašnieku biedrību pārstāvjiem un māju pilnvarniekiem. Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta direktore Ilze Oša apmeklēja Latvijas namu pārvaldnieku ģildes rīkoto semināru un sniedza izsmelto skaidrojumu par tiešo norēķinu ieviešanas kārtību.

Kas mainījies?

– Atgādināšu, ka šobrīd iedzīvotāji par siltumu, ūdeni un atkritumu izvešanu norēķinās ar pārvaldnieka starpniecību. Praksē ir pierādījies, ka tas dažkārt rada lielus finansiālos zaudējumus: pārvaldnieki iekasē naudu no iedzīvotājiem, bet nepārskaita to pakalpojumu sniedzējiem.

Pagājušā gada decembrī Saeima pieņēma Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma grozījumus trešajā lasījumā, un šā gada 15. janvārī spēkā stājas likuma jaunā redakcija, kas paredz iedzīvotājiem tiesības veikt tiešus maksājumus komunālo pakalpojumu sniedzējiem.

Jaunajās mājās – bez kopības lēmuma

– Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma jauno redakciju dzīvokļu īpašnieki jaunajās mājās, kas nodotas ekspluatācijā pēc 2013. gada, veic tiešus norēķinus ar komunālo pakalpojumu sniedzējiem. Pārvaldnieks var pildīt starpnieka pienākumus starp pusēm tikai tadā gadījumā, ja jaunbūves dzīvokļu īpašnieki pieņēmuši attiecīgu lēmumu.

Līdz 2013. gada beigām būvētajās mājās dzīvokļu īpašnieki vienmēr par komunālajiem pakalpojumiem ir norēķinājušies ar pārvaldnieka starpniecību. Viņiem Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums paredz īpašus pārejas noteikumus, kuros aprakstīts, kā tieši konkrētās mājas dzīvokļu īpašnieki var pāriet uz tiešo maksājumu sistēmu. Pārejas procedūra var sākties pēc tam, kad tiešo

norēķinu ieviešanai ir sagatavojies pats pakalpojumu sniedzējs.

Par visu maksās iedzīvotāji

– Šobrīd lielākā daļa komunālo pakalpojumu sniedzēju Latvijā nepraktizē tiešos norēķinus un iedzīvotāju maksājumus saņem ar pārvaldnieku starpniecību, – stāsta Ilze Oša. – Pēc Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma grozīšanas šiem uzņēmumiem vai nu jāierīko pašiem savi norēķinu centri tiešajam darbam ar iedzīvotājiem, vai arī tiešo maksājumu administrēšana jāuztic licencētiem uzņēmumiem.

Citiem vārdiem runājot, pakalpojumu sniedzējiem jāaprēķina rēķinu apkalpošanas izmaksas, nodrošinot tiešu maksājumu saņemšanu no dzīvojamās mājas īpašniekiem, bet par šo pakalpojumu būs jāmaksā pašiem dzīvokļu īpašniekiem, ja viņi būs nobalsojuši par pāreju uz tiešajiem maksājumiem. Papildu rēķinu par kvīts sagatavošanu pakalpojuma sniedzējs pievienos parastajam rēķinam par pašu pakalpojumu – ūdens, siltuma piegādi utt.

Gaidām līdz 2014. gada maijam

– Šobrīd dzīvokļu īpašnieki, pārvaldnieki, īpašnieku biedrības un kooperatīvās sabiedrības nevar neko darīt, lai paātrinātu mājas pāreju uz tiešajiem

„Dzīvokļu īpašnieki var norēķināšanās veidu izvēlēties katram pakalpojumu veidam atsevišķi”.

Turpinājums 11. lpp. →

maksājumiem. Viņiem jā sagaida informācija no pakalpojumu sniedzējiem, kas jā sagatavo ne vēlāk kā līdz šā gada 31. maijam. Tiklīdz uzņēmumi pārvaldniekiem darīs zināmu tiešo maksājumu apkalpošanas izmaksas, sāksies otrais tiešo norēķinu ieviešanas posms.

Piebildišu, ka Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums paredz ekonomiski pamatotu un taisnīgu maksu par tiešo norēķinu īstenošanu. Ko tas nozīmē dzīvokļu īpašniekiem? To, ka viņi jebkurā brīdī varēs pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs pamato rēķinā iekļauto maksu par tiešo norēķinu nodrošināšanu. Tādas tiesības dzīvokļu īpašniekiem paredz Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Mēs īpaši esam akcentējuši, lai maksa par tiešo norēķinu nodrošināšanu būtu taisnīga un pamatota, jo jau Saeimā notikušo diskusiju gaitā pakalpojumu sniedzēji paziņoja, ka maksa par šo papildu pakalpojumu būs visai augsta. Izskanēja pat pieņēmums, ka iedzīvotājiem, kas būs izlēmuši pāriet uz tiešajiem norēķiniem, nāksies par katru (!) ikmēneša rēķinu maksāt līdz trīs eiro. Jā, tas ir dārgi! Taču atkārtošu, ka likums dod pakalpojumu lietotājiem tiesības prasīt papildu rēķina pamatojumu. Ceram, ka tas pamudinās pakalpojumu sniedzējus uzreiz piedāvāt klientiem ekonomiski pamatotus rēķinus.

Būs Ministru kabineta noteikumi

– Pārvaldnieki un iedzīvotāji jautā, pēc kādas metodikas patērētāji, kas būs izvēlējušies tiešos maksājumus, norēķināsies par komunālajiem pakalpojumiem. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu Ekonomikas ministrijai ir jāizstrādā īpaši Ministru kabineta noteikumi, kuros būs noteikts, kā tieši dzīvokļu īpašnieki varēs izvēlēties vienu vai otru pakalpojuma apmaksas variantu. Tas nozīmē, ka līdz šā gada vasarai mēs sagatavosim attiecīgā valdības lēmuma projektu.

Patlaban mums notiek sarunas ar Siltumapgādes uzņēmumu asociāciju un jau esam noskaidrojuši sešus tiešo norēķinu par siltumu metodikas variantus. Tik daudz variantu nepieciešams tāpēc, ka mājās ir dažādas situācijas: kaut kur ir apkure un nav karstā

SIA "ABC Jumts"
SKĀRDNIEKU DARBNĪCA
Jumtu remonts un apkalpošana
Industriālais alpinisms

Kr. Barona iela 119
Mob.: 27772120
www.abcjumts.lv

AKCIJA!
LOGI REHAU QUALITY
no vācu 5-kameru profila REHAU par krīzes cenām!

2120 1420
1440 1440
220 € 160 €

Cenā ietilpst: piegāde, uzstādīšana, ārēja un iekšēja palodze

Visa veida logu un durvju remonts

MPS PLUS 67381069, 29130053
Ganību dambis 23a
✉ mpsplus@inbox.lv

Vajag jaunu vannu?
vai atjaunot veco?

LABS →
RISINĀJUMS: VANNA VANNA
Vienkārši un ātri!

TIKAI 2 STUNDĀS!

26310088, 67243324
www.vannavanna.lv

Sistemserviss

PĀRBAUDE, SERVISS, PIEGĀDE

20 GADU PIEREDZE

• C KLASES ŪDENS PATĒRINA SKAITĪTĀJI – OFICIĀLS PĀRSTĀVIS BALTIJĀ

• ŪDENS UN SILTUMA SKAITĪTĀJI

• MANOMETRI, TERMOMETRI

20040513, 67245756

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

- Rīgas namu apsaimniekotājs:
 - Lāčplēša iela 24, Rīgā
 - Daugavas iela 1, Salaspils
- Lielveikalos „Būvniecības ABC”, Rīgā:
 - Pērnavas ielā 27/29
 - Mūkusalas ielā 93
- Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā
- Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās:
 - Klientu apkalpošanas centrs, Brīvības iela 49/53
 - Buļļupe, Gobas iela 6a
 - Centrs, Avotu iela 35a
- Daugava, Maskavas iela 268/1
- Jugla, Brīvības gatve 430a
- Krasts, Maskavas iela 168
- Kurzeme, Mārtaņa iela 7
- Ķengarags, Aglonas iela 39
- Mežciems, S. Eizenšteina iela 59
- Pļavnieki, A. Deglava iela 106/4
- Purvciems, Dzelzavas 17
- Sarkandaugava, Tilta iela 11/1
- Spilve, Dzirciema iela 52/2
- Valdemārs, K. Valdemāra iela 106/108
- Vecmīlgrāvis, Baltāsbaznīcas iela 52
- Zemgale, E. Smilģa iela 46

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautāriet 17. aprīlī

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:
SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas numurs: 000703294
Telefons: 20042031
Reklāmas nodaļa: 29147618
http://www.kopaa.lv
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju
Izdevējs: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

IEKS

KO SAKA PRIVATIZĀCIJAS LIKUMS?

51. pants. Kārtība, kādā dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības tiek nodotas dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai

(1) Daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulce, lai izveidotu dzīvokļu īpašnieku sabiedrību vai Civillikumā noteiktajā kārtībā noslēgtu savstarpēju līgumu par daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, sasaucama ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par attiecīgās dzīvojamās mājas privatizācijas uzsākšanu.

(2) Valstij piederošā privatizējamā daudzdzīvokļu mājā dzīvokļu īpašnieku kopsapulci sasauca dzīvojamās mājas valdītājs, bet pašvaldībai piederošā privatizējamā daudzdzīvokļu mājā – pašvaldība, ja, neraugoties uz to, ka iestājušies šā panta pirmajā daļā minētie apstākļi, līdz minētajam laikam šāda sabiedrība nav izveidota vai līgums nav noslēgts. Daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulci var sasaukt arī viens vai vairāki daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieki. Uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulci uzaicināmi visi dzīvojamā mājā esošo dzīvokļu īpašnieki. Uzaicinājums uz kopsapulci izsniedzams pret parakstu dzīvokļa īpašniekam vai viņa ģimenes locekļiem.

(3) Pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs nodod dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ievērojot šā panta piektās daļas nosacījumus, ja dzīvojamā mājā privatizēta ne mazāk kā puse no visiem mājā esošajiem privatizācijas objektiem.

(4) Ja dzīvojamā mājā privatizēta mazāk nekā puse no visiem mājā esošajiem privatizācijas objektiem, pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs var nodot dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ievērojot šā panta piektās daļas nosacījumus.

(5) Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības tiek nodotas, ja dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona iesniegusi pieteikumu par dzīvojamās mājas pārņemšanu un ir ievēroti šādi nosacījumi:

1) dzīvokļu īpašnieku sabiedrība izveidota vai dzīvokļu īpašnieku savstarpējais līgums noslēgts, ievērojot šajā likumā un citos likumos noteikto kārtību;

2) iesniegts dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pienākumu nodošanu attiecīgajai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, kā arī dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgums;

3) visi dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieki vai savstarpēju līgumu noslēgušie dzīvokļu īpašnieki ir noslēguši šā likuma 41. pantā paredzēto pirkuma līgumu ar privatizācijas komisiju;

4) dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieki vai arī savstarpēju līgumu noslēgušie dzīvokļu īpašnieki pārstāv vairāk nekā pusi no dzīvojamā mājā esošo privatizācijas objektu skaita. Šis noteikums neattiecas uz šā panta ceturtajā daļā minēto gadījumu.

(5¹) Ja dzīvojamā mājā privatizēts tikai viens dzīvokļa īpašums un šā dzīvokļa īpašnieks ir iesniedzis pieteikumu par dzīvojamās mājas pārņemšanu, pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs var nodot dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības šim dzīvokļa īpašniekam, vienojoties ar viņu par dzīvojamās mājas neprivatizēto objektu turpmākās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas kārtību.

(6) Pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs nodod dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad izpildīti visi šā panta piektajā daļā minētie nosacījumi. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības nodod, parakstot dzīvojamās mājas nodošanas-pieņemšanas aktu.

(7) Ja dzīvojamā mājā privatizēta ne mazāk kā puse no visiem tajā esošajiem privatizācijas objektiem, bet nav ievēroti šā panta piektās daļas 4. punkta nosacījumi, pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs, pieņemot attiecīgu lēmumu, var nodot dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

(8) Ja daudzdzīvokļu mājas pārvaldīšanas tiesību nodošanas brīdī nav privatizēti visi šajā mājā esošie privatizācijas objekti, pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs vienojas ar dzīvokļu īpašnieku sabiedrību vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotu personu par daudzdzīvokļu mājas neprivatizēto objektu turpmākās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas kārtību.

rēķinājais pavirši, pat neplānojot pašus nepieciešamākos apsaimniekošanas darbus. Vienā tādā mājā reālā apsaimniekošanas maksa pēc pārrēķina izrādījās 44 eirocenti par kvadrātmetru, tai skaitā 24 eirocenti par kvadrātmetru tikai par sētnieka pakalpojumiem.

- Vai nav par daudz?

- Nepavisam nē, māja pavisam maza un sētnieka alga bija tikai 50 eiro. Beigu beigās iedzīvotāji atteicās no tādiem pakalpojumiem kā mājas sanitārā kopšana un teritorijas uzkopšana. Viņi šos darbus darīja paši, toties krietni ietaupīja uz apsaimniekošanas maksas rēķina. Bet atkārtoti, ka uzkopšana ir vienīgais pakalpojums, no kura var atteikties nepārņemto māju iedzīvotāji.

- Kādu jūs redzat nepārņemto māju nākotni Rīgā?

- Agrāk vai vēlāk dzīvokļu īpašnieki sapratīs, ka tikai pārņemtas mājas pārvaldīšanas tiesības ļauj viņiem kontrolēt pārvaldnieka darbu, pieņemt lēmumus par mājas labiekārtošanu un uzraudzīt kopējās naudas plūsmu. Mājas nāksies pārņemt, un ieguvēji būs tie, kas to būs izdarījuši iespējami ātrāk.

- Vai varat minēt kādu piemēru?

- Uzņēmuma Rīgas namu apsaimniekotājs aprūpē ir neliels koka namiņš Slokas ielā 24. Šķiet, ko gan var atļauties tādas deviņu dzīvokļu mājiņas iedzīvotāji? 2006. gadā mājā iebrauka grīda, sagruva pagraba sijas. Tagad jau mājas pārvaldīšanu pārņēmušie īpašnieki ir salabojuši mājas nesošās

konstrukcijas, nomainījuši elektroinstalāciju, restaurējuši fasādi un pilnībā par šiem darbiem norēķinājušies.

- Vai bijušās valsts mājas virzīsiet pa to pašu ceļu?

- Šogad pilnībā sagatavosim remontdarbu piedāvājumus visām mājām, ko apsaimniekojam ar Valsts privatizācijas aģentūru noslēgtā līguma ietvaros. Centisimies panākt, lai dzīvokļu īpašnieki pārņem pārvaldīšanas tiesības. Tādā gadījumā namu pārvalde varēs viņiem piedāvāt remonta darbus „avansā”, dzīvokļu īpašnieki par tiem varēs norēķināties vēlāk. Ja māju nebūs pārņēmuši īpašnieki, mēs iesim ierasto ceļu – vispirms palīdzēsim viņiem radīt uzkrājumus, bet pēc tam piedāvāsim remonta darbus. **K**

WWW.SIGNALIZACIJA.LV

IZNOMĀ Lāčplēša iela 24, k. A

**BIROJA TELPAS
CENTRĀ**

IZDEVĪGAS CENAS

Tāl.: 29720081

PIEJAMAS TELPAS NO 10 LIDZ 200 KV.M.

Vācijas ražotāja
apkures radiatori
“KERMI”

25% atlaide
no veikala
cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības
izlīdzināšana

Tāl.: 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

Akciju sabiedrība
**RĪGAS NAMU
APSAIMNIEKOTĀJS**

**Apsaimniekojam mājas,
kurām ir biedrības
vai pilnvarotās personas!**

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

**Rīgas apsaimniekotāju asociācijas
portāls**

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

ELEKTRĪBA ZEM LIELAS JAUTĀJUMA ZĪMES

Aprīlī vēl maksāsim *Latvenergo* pēc vecajiem tarifiem, tirgus atvēršana tiek atlikta

O. BLUKIS

Bija plānots pavisam drīz, šā gada 1. aprīlī, liberalizēt elektroenerģijas tirgu. Ko tas nozīmētu vienkāršajiem patērētājiem? Elektroenerģijas cenu pieaugumu vidēji par 25–45% un nepieciešamību patstāvīgi izvēlēties pakalpojuma sniedzēju. Martā savu dalību brīvajā tirgū pieteica trīs kompānijas – *Latvenergo*, *Baltcom* un *BCG Riga*, kuras faktiski piedāvāja vienādu tarifu plānu: no 16 līdz 16,9 eirocentiem par kilovatstundu. Taču pagājušajā nedēļā valdību veidojošo partiju koalīcijas sanāksmē tika nolemts elektroenerģijas tirgus liberalizāciju mājāsaimniecībām atlikt līdz nākamā gada 1. janvārim. „Elektrības” uzņēmumu prātos un kabinetos iestājās haoss.

Ministru prezidente iebilst

Uzreiz gan jāpaskaidro, ka koalīcijas padomes lēmums formāli nav saistošs. Lai reāli atliktu elektroenerģijas tirgus atvēršanu, Saeimai jāizdara grozījumi attiecīgajos likumos, kas pagaidām vēl nav izdarīts. Pret Saeimas priekšsēdētājas un partijas „Vienotība” līderes iniciatīvu iebilda Ministru prezidente Laimdota Straujuma:

„Liberalizācija plānota 1. aprīlī, un es neredzu pamatu to atlikt. Agrāk vai vēlāk tirgu nāksies atvērt jauniem spēlētājiem, un tas nozīmēs *Latvenergo* monopola likvidēšanu. Monopols vienmēr ir slikts. Pašreiz mēs ar ministriem un pašvaldību vadītājiem apspriežam, kādam vajadzētu būt mehānismam, kas nepieciešams elektroenerģijas cenu pieauguma kompensēšanai trūcīgajiem, maznodrošinātajiem un daudz bērnu ģimenēm. Ar naudu problēmu nav, nauda ir. Atlicis izlemt, kā to visu organizēt. Aprunājos ar ekonomikas ministru un *Latvenergo* pārstāvjiem. 1. janvāris – tā ir ziema, ja cenu pieaugums notiek ziemā, to vienmēr ir grūtāk pārciest nekā vasarā”.

Pašreizējais tarifs nesedz ražošanas izmaksas?

Ministru prezidente arī uzskata, ka tirgus atvēršanas atlikšana neglābs iedzīvotājus no elektroenerģijas cenu kāpuma. Atšķirība vienīgi tā, ka tirgus liberalizācijas gadījumā uzņēmums *Latvenergo* pats varēs noteikt elektrības cenu, bet slēgtā tirgū monopolistam jauno tarifu projektu nāksies saskaņot ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju (SPRK).

Premjerministrei taisnība tai ziņā, ka *Latvenergo* tiešām ir pamats jau šā gada martā vērsties SPRK ar jauno tari-

fu projektu, jo pašreizējais „starta” tarifs (0,1164 eirocenti par kilovatstundu) nesedz elektroenerģijas ražošanas izmaksas.

„Patērētājiem būtu svarīgi saprast, ka tarifu kāpums nav saistīts ar tirgus liberalizāciju,” situāciju skaidro pašreizējais ekonomikas ministrs Vjačeslavs Dombrovskis. „Elektroenerģijas izmaksas Latvijā ietekmē valdības un Saeimas lēmumi, kuri tika pieņemti pēdējo gandrīz desmit gadu laikā kopš 2005. gada. Pirmkārt, tie ir lēmumi par atbalstu koģenerācijai – procesam, kad vienlaicīgi tiek ražota gan elektrība, gan siltums, un atjaunojamajai jeb tā sauktajai „zaļajai” enerģijai. Latvijā apņēmas, ka 40% no visas patērētās enerģijas būs „zaļā” enerģija. *AS Latvenergo* ir pienākums iepirkt šo „zaļo” enerģiju par paaugstinātu cenu, kas automātiski palielina patērētājiem piegādātās elektroenerģijas cenu. Pieaugot „zaļās” enerģijas ražotāju skaitam, pieaug arī kopējās elektrības izmaksas.

Otrkārt, pēckrīzes laikā, 2011. gadā, tika pieņemts ne visai pārdomāts lēmums par starta tarifa ieviešanu. Pieaugot „zaļās” enerģijas apjomam, kā arī kopējām ražošanas izmaksām un

PVN, 2011. gadā elektroenerģijas tarifam bija jāpieaug par 45%. Meklējot veidus, kā samazināt tarifa pieauguma ietekmi uz iedzīvotājiem ar zemiem ienākumiem, tika pieņemts lēmums kā pārejas risinājumu ieviest starta tarifu pilnīgi visām mājāsaimniecībām par pirmajam gada laikā patērētajām 1200 kilovatstundām (par nākamajām jāmaksā pēc pamattarifa – 0,1515 eirocenti par kilovatstundu).

Starta tarifs nesedz reālās elektroenerģijas izmaksas tāpēc *AS Latvenergo* (un tādā veidā arī valsts) to ik gadu dotēja ar 26 miljoniem eiro. Tādējādi valsts visu šo laiku sniedza sociālo atbalstu ne tikai tiem, kam tas patiešām nepieciešams, bet pilnīgi visiem, tai skaitā turīgajiem iedzīvotājiem un pat ļoti turīgajiem māju un jahtu īpašniekiem. Šādu pieeju nevar nosaukt par sistēmiski pareizu”.

Trūcīgajiem palīdzēs, pārējiem ne

Valdība bija plānojusi pēc elektroenerģijas tirgus atvēršanas šā gada 1. aprīlī trūcīgajiem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem tarifu pieaugumu kompensēt, ar pašvaldību starpniecību piešķirot šim nolūkam īpašu pabalstu. Tas varētu mazināt triecienu trūcīgo ģimeņu budžetam pēc vienotu augstu elektroenerģijas tarifu ieviešanas.

Valdība savu plānu nemainīs arī gadījumā, ja tirgus atvēršana tiks atlikta līdz 2015. gada 1. kanvārim. Bet tā kā maznodrošinātas personas statusu saņēmušo cilvēku skaits Latvijā samazinās, no 870 tūkstošiem Latvijas mājāsaimniecību reālo palīdzību saņems tikai neliela daļa. Pārējām pašām nāksies tikt galā ar elektroenerģijas cenas kāpumu.

Palīdzēja... Ukraina

Šobrīd jau diezgan droši var teikt, ka elektroenerģijas tirgus atvēršana patiešām tiks atlikta līdz 2015. gada 1. janvārim. Koalīcijas partijas atzīst, ka viens no iemesliem tam ir... situācija Ukrainā. Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa jau pagājušajā nedēļā sacīja, ka koalīcijas padomes sēdē izteiks priekšlikumu atlikt elektrības tirgus atvēršanu, jo, ņemot vērā notikumus Ukrainā, nepieciešams darīt visu, lai Latvijas iekšpolitiskā situācija būtu stabila, kā arī jānovērš jebkādi provokācijas riski. Pēc viņas domām, tirgus atvēršana jāatliek līdz laikam, kad tiks piedāvāts skaidrs kompensāciju mehānisms, tajā iekļaujot arī mazo pensiju saņēmējus.

Patērētājiem tas ir izdevīgi

Daudzas mājāsaimniecības par tirgus atvēršanas atlikšanu tikai priecāsies, jo tas nozīmē, ka aprīlī mēs par elektroenerģiju vēl maksāsim pēc ierastajiem tarifiem. Tirgus atvēršana tiešām dotu jūtamu triecienu iedzīvotāju labklājībai. Pamatojoties uz *Latvenergo* un *Baltcom* piedāvātajām elektroenerģijas cenām mājāsaimniecībām pēc šī gada 1. aprīļa, *Swedbank* Privātpersonu finanšu institūts ir veicis aprēķinus par jauno elektrības tarifu ietekmi uz dažāda patēriņa Latvijas mājāsaimniecību izdevumiem.

„Lai gan elektroenerģijas tirgus atvēršana manāmi ietekmēs mājāsaimniecību izdevumus par elektrību, sadārdzinot tos par vairāk nekā 40% mājāsaimniecībām ar mazu patēriņu (80 kilovatstundu mēnesī) un par ceturto daļu mājāsaimniecībām ar vidēju patēriņu (175 kilovatstundas mēnesī), konkrēta tarifa izvēlei nav kritiskas nozīmes, jo piegādātāju dažādie piedāvājumi atšķiras par eirocenta desmitdaļām”, uzskata *Swedbank* Privātpersonu finanšu institūta direktore Adriāna Kauļiņa.

Tātad, ja Saeima pieņems grozījumus attiecīgajos likumos un uz pusgadu atliks elektroenerģijas tirgus liberalizāciju, mājāsaimniecības varēs uzelpot: tarifi necelsies, kamēr monopolists *Latvenergo* neiesniegs Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai jaunu tarifu plānu.

AS *Latvenergo* izmetusi miljonu vējā?

Toties uzņēmums *Latvenergo* no koalīcijas padomes lēmuma stipri cietīs, jo monopolists jau ieguldījis prāvus līdzekļus – aptuveni vienu miljonu eiro – jauno pakalpojumu reklāmas kampaņā. Uzņēmums plānoja no 1. aprīļa piedāvāt patērētājiem sešus dažādus tarifu plānus ar zīmolu *Electrum* un daudzu mājokļu īpašniekiem jau ir nosūtījis attiecīgo līgumu projektus.

Mainoties likumiem, kas regulē tirgus atvēršanu, *AS Latvenergo* paveiktais darbs izrādīsies veltīgs. *AS Latvenergo* preses sekretāre Sandra Vējiņa pašreizējo situāciju komentē šādi: „Pamatojoties uz valdības lēmumu par elektroenerģijas tirgus atvēršanas atlikšanu mājāsaimniecībām, tiek pārtraukti klientu informēšanas pasākumi. *AS Latvenergo* viedoklis un klientiem būtiskā informācija par uzņēmuma aktivitātēm pēc tirgus atvēršanas būs pieejama pēc tam, kad tiks veiktas izmaiņas šobrīd spēkā esošajos likumos. Ja tiks pieņemtas izmaiņas likumdošanā par elektroenerģijas tirgus atvēršanu, tad visi līdz šim nosūtītie piedāvājumi un arī noslēgtie līgumi tiks anulēti. Saglabāsies arī līdz šim spēkā esošā norēķinu kārtība”. **K**

PA 5 EIRO „UZ GALVIŅU”

Marta sākumā valdība akceptēja likumprojektu „Par valsts atbalstu trūcīgām un maznodrošinātām mājāsaimniecībām elektroenerģijas izmaksu segšanai”, kas vēl jāapstiprina parlamentā, taču valsts plāni jau ir zināmi. Paredzēts, ka pēc elektroenerģijas tirgus liberalizācijas katrs Latvijas iedzīvotājs, kam ir trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, mēnesī no valsts budžeta saņems piecus eiro starpības segšanai starp šobrīd spēkā esošo *Latvenergo* starta tarifu un elektroenerģijas tirgus cenu brīvā tirgus apstākļos. Līdzekļus paredzēts nepastarpināti piešķirt elektroenerģijas tirgotājiem.

Valsts atbalsts pagaidām nav paredzēts dzīvokļu īrniekiem denacionalizētajās mājās, mājāsaimniecībām, kuras elektroenerģiju saņem pastarpināti no ēku apsaimniekotājiem, un sociālo dzīvokļu īrniekiem.

Marina MATRONINA

Martā galvaspilsētas lielākais namu pārvaldīšanas un apsaimniekošanas uzņēmums SIA Rīgas namu pārvaldnieks (RNP) piedāvās klientiem piedalīties balkonu apsekošanas programmā. Ja kādam dzīvokļa īpašniekam ir radušās aizdomas par sava balkona drošību, viņš var uzaicināt ciemos tehnisko darbinieku. Papildu informāciju RNP iedrukās ikmēneša rēķinos, nepalaidiet garām.

Viena programma visai pilsētai

Par Rīgas balkonu slikto tehnisko stāvokli tiek runāts jau sen, bet līdz šim uzņēmums Rīgas namu pārvaldnieks šo konstrukciju tehnisko apsekošanu ir veicis tikai „uz acīti”. Ja arī ir gadījies kādu balkonu apskatīt uzmanīgāk, tad tikai pēc dzīvokļa īpašnieka lūguma. Šā iemesla dēļ namu pārvaldei ir visai skopa informācija par balkonu patieso stāvokli.

– Martā sāksies pilsētas kopējā programma, – pastāstīja SIA Rīgas namu pārvaldnieks sabiedrisko attiecību speciālists Krists Leiškalns. – Kopā ar dzīvokļa rēķiniem klienti saņems uzaicinājumu vērsties mūsu tehniskajā daļā, ja balkona stāvoklis viņiem vieš bažas.

Leiškalns uzsver, ka vienkāršības labad paziņojumi tiks nosūtīti visiem SIA Rīgas namu pārvaldnieks klientiem, bet programmā, protams, piedalīsies tikai tie, kam ir dzīvoklis ar balkonu.

Demontāžai – 100 procentu piekrišana

Juris Romaņenko, SIA Rīgas namu pārvaldnieks Tehniskās pārvaldes vadītāja v.i., uzskata, ka iedzīvotāju līdzdalība palīdzēs namu pārvaldei veikt balkonu padziļinātu tehnisko apsekošanu. Saņēmuši pieteikumu, pārvaldes darbinieki sazināsies ar dzīvokļa saimnieku un vienosies par ērtāko apskates laiku.

– Lielākajai daļai Rīgas namu balkonu vajadzīga tikai vienkāršota re-

novācija, bet daļai laiks veikt kapitālo remontu. Balkoni ir mājas kopīpašums, tāpēc pašiem dzīvokļu īpašniekiem būs jāizlemj to liktenis. Avārijas situācijās mēs piedāvāsim divus risinājumus – remontu vai demontāžu (saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likumu balkonu demontāžai nepieciešama simtprocentīgi visu attiecīgās mājas dzīvokļu īpašnieku piekrišana).

Neliels remonts nevienam balkonam nebūs lieks

Deniss Prokovskis, SIA Rīgas namu pārvaldnieks būvniecības nodaļas vadītājs, uzskata, ka situācija ar balkoniem Rīgā ir nopietna, bet ne tragiska: no 30 000 balkonu pašvaldības uzņēmuma apsaimniekotajās mājās kapitālais remonts nepieciešams tikai 2–3%.

– Toties gandrīz visiem balkoniem vajadzīga vienkāršota renovācija, – skaidro speciālists. – Dažviet jāatjauno hidroizolācija, dažviet jāpielabo apmetums, dažviet jāpiemetina metāla konstrukcijas. Balkoni kalpo jau 20–30 gadu, skaidrs, ka iekrājušās problēmas.

Projekti ir gatavi

Kā lai dzīvokļa īpašnieks saprot, vai ir laiks aicināt SIA Rīgas namu pārvaldnieks speciālistus veikt balkona padziļinātu tehnisko apsekošanu? Tas noteikti ir jādara, ja redzami betona konstrukciju bojājumi, plaisas un betona plākšņu deformācija, metāla konstrukcijas vai margas ir pārāk sarūsējušas, lien laukā balkona armatūra vai savienojumi kļu-

RĪGA KĒRUSIES PIE BĀLKONIEM

Ļogās margas? Birst apmetums? Čaurumi grīdā? Laiks sūdzēties!

vuši nestipri (ļogās margas vai ir sašķiebies viss balkons).

SIA Rīgas namu pārvaldnieks balkonu remontam jau ir sagatavojies. Pēc RNP pasūtījuma speciālisti ir izstrādājuši kapitālā remonta tipveida projektus, kas piemēroti lielākajai daļai daudzstāvu dzīvojamā namu.

– Projekti sagatavoti sešu standarta projektu mājām ar balkoniem: vecā lietuviešu projekta, Hruščova un Brežņeva laika projektu, 602., 318. un 316. sērijas mājām, – stāsta Deniss Prokovskis. – Katrai sērijai pasūtīti vismaz trīs kapitālā remonta izpildes varianti, ņemot vērā mājas novietojumu un stāvu, kurā atrodas balkons.

Tā kā projekti jau gatavi, RNP varēs sākt balkonu remontu, tiklīdz dzīvokļu īpašnieki būs pieņēmuši attiecīgu lēmumu un būs izraudzīts būvuzņēmums – darbu izpildītājs.

Pirmajā posmā jāmaksā nebūs

Tomēr SIA Rīgas namu pārvaldnieks projektam ir arī vājā vieta: apsekošanu veikt nav grūti, bet kā vienoties ar iedzīvotājiem par remontdarbu finansēšanu? Pat ja avārijas stāvoklī būs tikai viens balkons, maksāt nāksies visiem mājas īpašniekiem.

– Esam sastādījuši provizoriskas tāmes un noskaidrojuši, ka viena balkona vienkāršota renovācija (hidroizolācijas nomaiņa, sīki remontdarbi) izmaksās no 500 līdz 1700 eiro, kapitālais remonts – no 1700 līdz 3100 eiro un demontāža no 1300 līdz 2700 eiro, – pastāstīja Juris Romaņenko. – Kāpēc cenas svārstās? Cena ir atkarīga no balkona novietojuma, bojājumu pakāpes un pat balkonu skaita mājā, kuriem nepieciešams remonts.

Par laimi pirmajā posmā SIA Rīgas namu pārvaldnieks no dzīvokļu īpašniekiem naudu neprasis – balkonu tehniskās apsekošanas izmaksas ir iekļautas apsaimniekošanas maksā. Vienīgais izņēmums būs tādi sarežģīti gadījumi, kad nepieciešams sertificēta eksperta atzinums. Par šo pakalpojumu būs jāmaksā no mājas kopējiem līdzekļiem, un tā cena ir aptuveni 200 eiro.

Kā remontēsīm?

Kas notiks pēc tam, kad pilsētas balkoni būs apsekoti? SIA Rīgas namu pārvaldnieks Tehniskā pārvalde sola katrai mājai sastādīt remontdarbu tāmi. Dzīvokļu īpašnieku kopība var nobalsot par remontu jau šogad. Šai nolūkā īpašnieki var pārdalīt jau esošos

mājas uzkrājumus, noteikt augstāku apsaimniekošanas maksu, lai izveidotu remonta fondu, vai arī ņemt bankas kredītu.

Ja dzīvokļu īpašnieki nepieņems lēmumu balkonus remontēt tūlīt, pārvaldnieks darbu izmaksās iekļaus 2015. gada uzkrājumu plānā. Apsaimniekošanas un remonta tāmes dzīvokļu īpašniekiem tiks nosūtītas 2014. gada oktobrī. Iedzīvotājiem būs vesels mēnesis, lai ar kopīgu balsojumu atteiktos no apsaimniekošanas maksas paaugstināšanas vai klusējot piekristu.

Īpaša saruna būs par avārijas situācijām, jo nav izslēgts, ka daži Rīgas balkoni izrādīsies bīstami.

– Pēc tādu balkonu apsekošanas mēs nekavējoties informēsim īpašniekus par situāciju, brīdināsim, ka uz balkoniem nedrīkst uzturēties, norobežosim teritoriju vai uzliksim aizsargtīklu, – sola Juris Romaņenko. – Tas nepieciešams, lai nepieļautu avāriju, un tādus gadījumos likums ļauj mums rīkoties bez dzīvokļu īpašnieku piekrišanas.

Neberiet uz betona sāli!

SIA Rīgas namu pārvaldnieks speciālisti atgādina, ka balkonu stāvoklis lielā mērā ir atkarīgs no iedzīvotāju ie-

radumiem. Daudzi cilvēki uz balkoniem glabā smagas mantas, kurām neatrodas vieta dzīvoklī. Eksperti slēdzienos norāda, ka tas ir viens no faktoriem, kas nevēlami ietekmē balkona stāvokli: smagas mantas rada nevajadzīgu slodzi uz konstrukcijām, neļauj balkonam nožūt.

Deniss Prokovskis iesaka balkona grīdu nenosegt ar linoleju, jo zem tā bieži uzkrājas mitrums:

– Salā ūdens sasilst un izplešas, nesošajā konstrukcijās rodas plaisas. Toties pareizi saliktas flīzes ar aizdarītām šuvēm ir laba lieta – ja ievērots slīpums, tās novada no balkona ūdeni.

Interesanti, ka dzīvokļu īpašnieki, paši to neapzinādamies, bieži vien nodarbojas ar kaitniecību. Salā balkona grīda apledo, un cilvēki bez žēlastības skalda ledu ar asiem priekšmetiem. Skalda kopā ar betonu, protams.

Viens otrs uz apledojušās balkona grīdas kaisa sāli, neapjaušot, ka sāls – tā ir nāve betonam. Bez tam RNP tehniskie darbinieki neiesaka pie balkonu margām kārt lielus puķupodus.

– Pats esmu redzējis, kā balkonam tiek piekārti divi divus metrus gari konteineri ar smagu mitru zemi, – saka Deniss Prokovskis. – Tas pastiprina slodzi uz margām, tās var neizturēt un nolūzt. **K**

Latvijas ūdens un gāzes lietotāju asociācijas (LUGLA) piedāvātā energotaupības nodrošināšanas programma („ENERGOTAUPĪBAS 1. SOĻA PROGRAMMA”) daudzdzīvokļu dzīvojamajām mājām.

- 1. solis** – daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašumos un koplietošanas telpās novērtē energozudumus, kā arī novērtē kopējo dzīvojamās mājas siltuma un ūdens apgādes/padeves iekšējo tīklu tehnisko stāvokli;
- Balstoties uz veikto energoauditu un energozudumu tehnisko novērtējumu, tiek sagatavots *iekšējo tīklu rekonstrukcijas plāns* un tiek noteikts, kādi dzīvojamās mājas siltināšanas darbi veicami:
 - saskaņā ar Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumos Nr. 1013 «Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu» noteikto kārtību, tiek veikta aukstā un karstā ūdens patēriņa mērinstrumentu (ūdens patēriņa skaitītāju) nomaiņa ar vienādas precizitātes klases (ne mazāk kā R 100) mērinstrumentiem;
 - dzīvokļi tiek aprīkoti ar siltuma patēriņa mērinstrumentiem*, ar kuriem regulē arī apkures siltuma intensitātes padevi, pie kam, nav nepieciešama dzīvojamās mājas apkures sistēmas sadales pārbūve no vertikālās uz horizontālo – jauns tehniskais risinājums.

* *uzskaita/mēra patērētā siltuma intensitāti, ko iedzīvotājs pats iestatījis – tie nav alokatori (tie ir proporcionālie sadalītāji, nevis siltuma mērītāji) – ar siltuma mērinstrumentu (skaitītāju) veic patērētā siltuma uzskaiti un vienlaikus nodrošina faktiskā patērētā siltuma un dzīvoklī uzstādīto ūdens patēriņa skaitītāju rādījumu bezzvadu attālinātu nolasišanu.*
- Bet tikai **nākamais solis**: veic atsevišķus speciālos celtniecības darbus, ko plāno un realizē pa atsevišķiem posmiem – vadoties no dzīvojamās mājas finanslājlājumā iespējām/uzkrājumiem, kā rezultātā tiek nodrošināta iedzīvotāju iespēja pašiem regulēt siltuma patēriņu dzīvokļos, tā patēriņu būtiski samazinot (regulē, kontrolē, uzskaita ar mērinstrumentiem – individuālajiem siltuma un ūdens patēriņa skaitītājiem)!

ĪPAŠNIEKS ZEM SITIE

Kā pārdot dzīvokli tā, lai neiedzīvotos lielās nepatikšanās?

A. ŠEVČENKO

Mēģiniet atcerēties, vai pēdējā laikā jums nav gadījies pārdot nekustamo īpašumu. Ja ir, tad tālāk lasiet ļoti uzmanīgi un pārbaudiet, vai neesat pieļāvuši kādu kļūdu. Citādi var iznākt kā rīdziniecei Sanijai N., kura negaidīti uzzināja, ka ir parādā prāvu summu valsts budžetam. Valsts ieņēmumu dienests vēlas no Sanijas iekasēt nodokli no ienākuma, kuru nabaga sieviete pat iztālēm nav redzējusi.

Kam vajadzīga šī Zemesgrāmata?

Tas, kas noticis ar Saniju, visdrīzāk jau var gadīties vienam no miljona, tomēr līdzīga nelaime kādā brīdī var piemēklēt jebkuru no mums – mani, jūs, mūsu tuviniekus, un tad visparastākais dzīvokļa pirkšanas – pārdošanas darījums pārvērtīsies par nervu bendēšanu daudz gadu garumā.

Sanija uz redakciju nenāca pēc palīdzības, jo labi saprot, ka viņai var palīdzēt tikai pieredzējis advokāts. Viņa atnāca pastāstīt par notikušo, lai vēl kāds neiekultos tādā ķezā kā viņa.

– Pirms krīzes nopirku mazu dzīvokli Pļavniekos, – viņa pastāstīja, – bet 2009. gadā nolēmu to pārdot un pārceļties uz citu.

No šā brīža arī sākās mūsu lasītājas nepatīkšanas, lai gan ārēji viss izskatījās labākajā kārtībā. Pircēju dzīvoklim Sanijas ģimene atrada bez problēmām. Tas bija Vjačeslavs Z., ja precīzāk – viņa bērni, kas bija noskaidrējuši vienistabas dzīvokli, lai sāktu dzīvot atsevišķi.

– Mēs noformējām pirkuma – pārdevuma līgumu, – stāsta Sanija, – es parakstīju standarta veidlapu, ar kuru Vjačeslavam vajadzēja doties uz zemesgrāmatas nodaļu, lai nostiprinātu savas īpašuma tiesības uz dzīvokli.

Parakstījusi lūgumu nostiprināt Vjačeslava tiesības, Sanija nolēma, ka līdz ar to viņas kā dzīvokļa bijušās īpašnieces pienākumi ir izpildīti. Taču Vjačeslavs pieļāva liktenīgu kļūdu, tādējādi noliekot zem sitiena visus darījuma dalībniekus: viņš gluži vienkārši neaizgāja uz zemesgrāmatas nodaļu, jo izlēma, ka vēl maksāt par īpašnieka tiesību nostiprināšanu viņam sanāk par dārgu.

„Sveicināti, jūs esat mums parādā!”

No vienas puses, Vjačeslavam sava taisnība bija: lai zemesgrāmatā ierakstītu ziņas par dzīvokļa jauno īpašnieku, ir jāmaksā. No otras puses, cilvēks ļoti kļūdījās: kamēr viņš skopojās un dzīvokli zemesgrāmatā uz sava vārda neregistrēja, formāli tas palika Sanijas īpašumā.

Tas, ka dokumenti nav kārtībā, atklājās pavisam nejauši. Vjačeslavam pēc dzīvokļa iegādes bija jēl izdot naudu ne tikai par ieraksta veikšanu zemesgrāmatā, bet arī par komunālajiem pakalpojumiem. Šā iemesla dēļ pēc diviem gadiem pie Sanijas ieradās tiesu izpildītāji, jo likuma priekšā gan dzīvokļa īpašniece, gan nemaksātāja bija viņa!

– Man paziņoja, ka esmu parādā 2000 latu, – satraukti stāsta sieviete, – un spēkā ir stājies tiesas lēmums par parāda piedzišanu.

Ar trīcošu sirdi Sanija sāka steigāt pa iestādēm un pie advokātiem. Visur tikai brīnījās par apstākļu divaino sakritību, bet nekādus padomus dot nespēja. Tad Sanija kopā ar bērniem nolēma problēmu risināt no citas puses – viņa sameklēja Vjačeslavu un pateica, ka viņš rīkojies ļoti negodīgi.

Vjačeslavs, lai arī nemaksātājs, sirdsapziņu laimīgā kārtā zaudējis nebija. Viņš atzina, ka parāds radies viņa vainas dēļ un, lai to samaksātu, nekas cits neatliek kā dzīvokli pārdot.

Vēl 1000 eiro

– Zemesgrāmatas nodaļā mums paziņoja, ka ar atpakaļejošu datumu nostiprināt Vjačeslavam īpašuma tiesības uz dzīvokli nevar. Un tad, lai tiktu vaļā no visām rūpēm un raizēm, es pieļāvu vēl vienu milzīgu kļūdu, – atzīst Sanija. – Tā kā pēc dokumentiem dzīvokļa īpašniece biju es, nolēmu vēlreiz to pārdot savā vārdā.

Pircējs atradās, un drīz vien dzīvoklis pārgāja jaunās ģimenes īpašumā. Naudu notāra klātbūtnē saņēma Vjačeslavs, jo, būdama godīgs cilvēks, Sanija negribēja viņu atstāt nelaimē. Daļa naudas tika izlietota komunālā parāda samaksai, un puses miermīlīgi šķīrās.

– Tiesa, man bija bažas, ka ar dokumentiem viss līdz galam nav kārtībā, – atceras Sanija. – Māklerim, kurš man palīdzēja darījumā, pirms dzīvokļa otrreizējās pārdošanas teicu, ka tomēr vajadzētu zemesgrāmatā kā dzīvokļa īpašnieku ierakstīt Vjačeslavu. Lai arī tas sanāk dārgi, toties būs godīgi.

Diemžēl māklers izskatīja, ka tam nav nekādas jēgas. Ar vārdu sakot, viņš pierunāja klienti nekustamā īpašuma pārdošanas darījumu veikt savā vārdā. Bet, lai Vjačeslavs vēlāk nepārdomātu un nesāktu pierādīt savas tiesības uz nelaimīgo dzīvokli, par tā pārdošanu saņemto naudu viņam nodeva tikai pēc vecā pirkšanas – pārdošanas līguma anulēšanas.

Krietni pabojājusi nervus visās šajās manipulācijās, Sanija atgriezās mājās ar ciešu apņēmību uz visiem laikiem aizmirst Vjačeslavu, komunālo parādu un dzīvokli Pļavniekos. Bet drīz vien nogranda pērkons. Sanija saņēma Valsts ieņēmumu dienesta paziņojumu.

– Man rakstīja, ka ienākums no dzīvokļa pārdošanas esot apliekams ar nodokli, – stāsta Sanija. – Kad ierados personiski uz konsultāciju, inspektore darīja zināmu, ka esmu parādā valstij aptuveni 1000 eiro. Man tādas naudas nav!

Pārdevēju neviens neaizstāv

Sanija saprot, ka pati sevi ir sodījusi. Ja, pārdodot parādnieka Vjačeslava dzīvokli, viņa būtu uzstājusi, ka darījumam jānotiek istā īpašnieka vārdā, nekādus nodokļus no viņas tagad neprāstītu. Diemžēl sieviete uzticējās māklerim, kurš visu gribēja izdarīt iespējami ātrāk un lētāk.

Likuma pants, saskaņā ar kuru īpašniekam jāmaksā valstij nodoklis par

SVARĪGI ZINĀT!

JAUNI DZĪVOKĻA PĀRDOŠANAS N

2010. gadā tika izdarīti grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, kuri apbēdināja nekustamā īpašuma spekulantus. Tie paredz, ka ar 15% nodokli tiek apliekts ienākums no nekustamā īpašuma pārdošanas, kas attiecīgās personas īpašumā ir bijis mazāk par pieciem gadiem. Savukārt 2014. gadā pieņemti jauni grozījumi, kas paplašina to personu loku, kuras ir atbrīvotas no „pārdošanas” nodokļa.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa 15 procentu likme ienākumam no kapitāla pieauguma dzīvokļa vai mājas pārdošanas gadījumā tika ieviesta jau pirms četriem gadiem, bet cilvēkiem joprojām nav par to īstas skaidrības. Daudzi nekustamā īpašuma īpašnieki, slēdzot pirkšanas – pārdošanas darījumu, jūtas pārsteigti, uzzinot, ka viņiem savā peļņā jādalās ar valsti.

Līdz 2014. gada 1. janvārim saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” nosacījumiem

ar nodokli netika apliekts ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas (pārdošanas):

- ja dzīvoklis vai māja attiecīgās personas īpašumā bijusi ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus līdz pirkuma – pārdevuma līguma noslēgšanas dienai ir bijusi personas deklarētā dzīvesvieta;
- ja nekustamais īpašums, kuru pārdod, ir mantots no laulātā, tad uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir viņu pārdzīvojušā laulātā īpašumā

no dienas, kad tas reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums.

Precīzēsim, ka ar 15% nodokli neapliek visu darījuma summu, bet tikai kapitāla pieaugumu, ko nosaka, no pārdošanas cenas atņemot iegādes vērtību. Tomēr tas netraucēja VID dažos gadījumos no neveiksmīgiem nekustamā īpašuma pārdevējiem iekasēt iespaidīgas summas.

Kopš šā gada 1. janvāra likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” ir paplašinājies nodokļa atvieglojums. Tagad no nodokļa ir atbrīvoti pārdevēji, kas attiecīgo nekustamo īpašumu saņēmuši mantojumā ne tikai no laulātā, bet arī no personas, ar kuru nodokļa maksātāju saista radniecība līdz trešajai pakāpei. Nodokli nenāks maksāt arī visiem pārējiem pārdevējiem ar nosacījumu, ka ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12

mēnešu laikā pēc pirkuma – pārdevuma līguma noslēgšanas.

Lūk, kā skan likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” jaunā redakcija attiecībā uz neapliekamo ienākumu no nekustamā īpašuma pārdošanas:

9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi

1. Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti šādi ienākumu veidi: (...)

33) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav

ENA

pārdoto dzīvokli, stājās spēkā 2010. gada 1. janvārī. Tagad Sanijai, kura jau kopš 2009. gada nav nekustamā īpašuma faktiskā saimniece, jāmaksā valstij 1000 eiro par pašas neuzmanību. Nav zināms, vai Valsts ieņēmumu dienests izrādīs pretimnākšanu cilvēkam, kurš cietis, uzklusot nepareizus padomus.

Valsts zemes dienestā paskaidroja, ka, veicot dzīvokļa pirkšanas – pārdošanas darījumu, termiņš, kādā jaunajam īpašniekam jāreģistrē ziņas par sevi zemesgrāmatā, nav noteikts. Tiek uzskatīts, ka viņš pats ir ieinteresēts to izdarīt iespējami

ātrāk, jo, kamēr ziņas par darījumu nav ierakstītas zemesgrāmatā, iepriekšējais īpašnieks teorētiski var ieķīlāt vai pat otrreiz pārdot dzīvokli, kurš tam vairs nepieder.

Diemžēl likums neparedz nekādu aizsardzību godīgiem pārdevējiem, kuri cietuši paviršu vai negodīgu pircēju vainas dēļ. Varbūt vienīgi Sanijai jau kopš paša sākuma nevajadzēja baidīties par tiesas lēmumu, kas viņai uzspieda Vjačeslava parādu, saka Valsts zemes dienesta speciālisti. Vēršoties tiesā un uzrādot pirkuma – pārdevuma līgumu, viņa viegli būtu pierādījusi, ka ar parādu viņai nav nekāda sakara.

Bet Sanija nolēma problēmu risināt, uzklusot aplamus juridiskos padomus, un tikai iedzīvojās sirmos matos. Ļaunākajā gadījumā viņai nāksies samaksāt valstij nodokli par ienākumu, kuru viņa nav guvusi.

Ko no tā visa var mācīties? To, ka, pārdodot dzīvokli, nebūs lieki pārliecināties, vai pircējs zemesgrāmatā apstiprinājis savas īpašuma tiesības. Ja tas nav izdarīts un jūs īstā saimnieka vietā esat ierakstīts parādniekos, nekritiet panikā un likumīgā ceļā pierādiet tiesā, ka neesat vainīgs. **K**

OTEIKUMI

deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šis panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

34) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);

34 1) ienākums no Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā atsavinātā nekustamā īpašuma, ja minētais īpašums ir maksātāja īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā)

vai ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas. Ja nekustamo īpašumu Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts sašķēnā ar Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumu atsavinātais nekustamais īpašums;

34 2) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas (attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā maksātāja vienīgais nekustamais īpašums), ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas vai arī pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas. **K**

35%
SILTINĀŠANAIRudenī Latvijā sāks
pieņemt mājokļu
renovācijas pieteikumus
jaunas programmas
ietvaros

Jau pagājušajā gadā kļuva zināms, ka turpmāk Eiropa palielinās finansējumu dzīvojamo māju renovācijai Latvijā, taču par siltināšanas atbalsta programmas nosacījumiem 2014.–2010. gadā dzīvokļu īpašniekiem skaidrības nebija. Nesen Ekonomikas ministrijas speciālisti beidzot pavēstīja, ka konkrētiem renovācijas projektiem līdzfinansējums no ERAF samazināsies, toties tie, kas būs izšķirušies par māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumu īstenošanu, varēs saņemt banku kredītus ar atvieglotiem nosacījumiem.

Pavisam ēku siltināšanai Latvijā Eiropa plāno piešķirt aptuveni 280 miljonus eiro, no kuriem 150 miljoni tiks novirzīti dzīvojamo māju renovācijas atbalstam. Tas nozīmē, ka kopumā ERAF atbalsts palielināsies gandrīz divkārt (no 2009. līdz 2013. gadam šim mērķim tika piešķirti tikai 62 miljoni latu jeb 88 miljoni eiro). Savukārt valsts ēku renovācijai plānots tērēt aptuveni 100 miljonus eiro, bet siltumnoturības uzlabošanai ražošanas sektorā būs pieejami 30 miljoni.

Atgādināsim, ka līdz 2013. gada beigām Latvijā tika realizēta renovācijas atbalsta bezprecedenta programma, izmantojot ES piešķirtos līdzekļus. Dzīvojamo māju īpašnieki, vienojoties par māju siltināšanu, varēja no Eiropas saņemt līdzfinansējumu pat līdz 60% apmērā no siltināšanas darbu izmaksām.

Programma ilgi „iešūpojās”, bet beigu beigās iemantoja popularitāti, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, kas to administrē, saņēma simtiem projektu. Aprēķināts, ka ar pirmo ES līdzfinansējumu pietiks aptuveni 900 daudzdzīvokļu mājām. Šobrīd pieteikumi vairs netiek pieņemti, jo pieejamie 88 miljoni eiro jau ir rezervēti. Reāli siltināšanas darbi lielākajā daļā māju, kam piešķirts līdzfinansējums programmas ietvaros, notiks pavasarī un vasarā.

Finanšu ministrs Andris Vilks uzskata, ka ES programma bijusi reti izdevīga. Laikā no 2014. līdz 2020. gadam mūsu iedzīvotāji ar tik dānu līdzfinansējumu vairs nevarēs rēķināties, taču viņi saņems cita veida atbalstu. Kādu? Absolūti precīzi mēs to uzzināsim tikai vasarā, kad Ekonomikas ministrija būs sagatavojusi attiecī-

gos Ministru kabineta noteikumus, taču jaunās programmas aprises jau šobrīd ir pietiekami skaidras.

Paredzams, ka pieteikumus līdzfinansējuma saņemšanai pēc 2014.–2020. gada programmas sāks pieņemt rudenī. Nosacījumi būs šādi: mājām, kuras sekmīgi savāks tehnisko dokumentāciju un izturēs konkursu, piešķirs īpašu kredītu ar atvieglotiem nosacījumiem, kurš simtprocentīgi segs darbu izmaksas. Pēc speciālistu domām, tas būs pat izdevīgāk nekā 50 procentu līdzfinansējums pēc vecā parauga, jo 20 gados iedzīvotāji uz procentu rēķina ietaupīs ne mazums naudas. Un tālāk: ja pirmās apkures sezonas rezultāti liecinās, ka māja ir sasniegusi plānoto energoefektivitātes līmeni, no ES fondiem tiks apmaksāti 35% renovācijas izmaksu.

Ierēdņi cer, ka šāda shēma palīdzēs renovēt vairāk māju. Programmā „Izaugsme un nodarbinātība”, ko Ministru kabinets pieņēma šā gada 11. februārī, norādīts, ka nosiltināt var 60–70% dzīvojamā fonda, tas ir, aptuveni 25 000 daudzdzīvokļu māju jeb 38 miljonus kvadrātmetru dzīvojamās platības. Ar vārdu sakot, darba pietiks ilgam laikam. **K**

REIZĒM KAIMIŅI IR BĪSTAMĀKI PAR ZAG

Vīrietis ne tikai „izlika” kaimiņieni, bet arī izmeta viņas mantas gandrīz 2000 eiro vērtībā

Liene VARGA

Izlikt cilvēku no mājokļa Latvijā iespējams tikai ar tiesas spriedumu, pat ja cilvēks telpu ieņēmis nelikumīgi, bet tai pašā laikā jebkurš kaimiņš var pavisam vienkārši sagrābt jūsu daļu pagrabā, izmest jūsu ievārijumus un marinējumus, izlīdzināt atkritumos jūsu velosipēdu un mierīgi paziņot: „Tagad šajā šķūnītī saimniekošu es!” Īpašnieka tiesības aizsargājošie likumi šādā situācijā darbojas vāji.

Natālija nav nekāda pinkšķe un asaras nelej, lai gan zaudēto mantu ir žēl. Bet vēl vairāk žēl ir nervu, kas tika gandēti konfliktā ar jauno kaimiņu. Kaimiņš – liels, spēcīgs vīrs – dzīvokli leriķu ielā Rīgā nopirka nesen. Un tūlīt arī nekaunīgi ieņēma Natālijas ierikoto noliktavas vietu pagrabā.

Kad rudenī Natālija nokāpa pagrabā ar ievārijuma burkā, viņa ieraudzīja, ka viņas šķūnīša durvis ir pārkārtotas un uz tām treknēm burtiem uzrakstīts jaunā kaimiņa vārds. Kur palikuši visi viņas dārgumi, to Natālija joprojām nezina.

Nepatīkami, bet līdzīgā situācijā var nokļūt jebkurš no mums.

Ar mantām uz izeju!

Pirmais, ko Natālijai saka paziņas: „Mīļais cilvēk, kā tev vispār varēja ienākt prātā glabāt pagrabā ziemas jaku un kažoku, šalles, cepures un segas?” Kopš padomju laikiem zināms, ka pagrabā nav droša vieta, zagļi no turienes savulaik aiznesa visu, pat bērnu raga- viņas.

– Biju pārliecināta, ka tie laiki jau pagājuši, – skaidro Natālija. – Uz māju leriķu ielā pārcēlos pirms aptuveni trim gadiem, kad radniece palīdzēja pieskatīt viņas dzīvokli. Tolaik pagrabam bija vecas koka durvis, un glabāt labas mantas tur nekādā gadījumā nevarēja.

Bet tad namu pārvalde nolēma pagrabu savest kārtībā. No iedzīvotājiem savāca naudu dzelzs durvīm. Savu artavu deva arī Natālija, lai gan nekādu dokumentu par dalību remontā nesaņēma. Tā vietā viņai iedeva jauno durvju atslēgu.

Pēc jauno metāla durvju ielikšanas pagrabs likās pilnīgi drošs, un Natālija nolēma ieņemt tur vienu šķūnīti. Kāpņu telpas vecākais atļāva izvēlēties jebkuru no brīvajiem. Atradusi pamestu un neaizslēgtu šķūnīti, Natālija katram gadījumam vēl apvaicājās kaimiņiem, vai tas nepieder kādam no viņiem. Neviens nepieteicās, bet 7. dzīvokļa īpašnieks

atcerējās, ka savulaik to ir lietojis, bet tagad vairs tādas vajadzības neesot.

– Kad bija saņemta atļauja, mēs ar draugiem izvācām no šķūnīša gruzus. Atradām salauztus krēslus, sažuvušus krāsus, vecus traukus, bet neko ārā nemetām – ja nu piepeši atrodas īpašnieks, – stāsta Natālija. – Svešās mantas sabīdījām kopā, savējās izlikām.

Tā kā Natālija netraucēti varēja lietot pagrabā šķūnīti, pērnā gada pavasarī viņa tur salika ziemas drēbes un citas mantas. Pēc tam vairākus mēnešus pagrabā neieskatījās, bet, kad pagājušajā rudenī nonesa tur konservēto tomātu un zemeņu ievārijuma burciņas, atsitās kā pret sienu: spriežot pēc jaunās slēdzenes un uzraksta uz durvīm, viņa no šķūnīša bija rupji izlikta.

SVARĪGI!

Dzīvokļu īrniekiem ir sarežģītāk aizstāvēt savas tiesības uz kopīpašuma lietošanu nekā pašiem īpašniekiem, tāpēc tādas lietas kā iespēju mājas pagalmā novietot automašīnu, izmantot pagrabā šķūnīti mantu glabāšanai vai bēniņus veļas žāvēšanai vajadzētu paredzēt jau īres līgumā.

Fakts: dārgās mantas nozagtas

Izrādījās, ka mājā ievākusies jauna ģimene, kas nupat tikai nopirkusi tur dzīvokli. Jaunie kaimiņi nesāka mānīties un uzreiz atzinās, ka pagrabā aizņēmuši divus šķūnīšus, arī Natālijas. Tādu atļāvu viņiem it kā esot devis mājas vecākais.

– Bet kas noticis ar manām mantām? – neticēdama savām ausīm, apjautājās Natālija.

– Mantas es izmetu, – atbildēja lielais kaimiņš. – Bija tumšs, nemaz nepaskatījies, kas tur mētājās.

Natālija sāka meklēt iespēju aizstāvēt savas tiesības, bet uzreiz saskārās ar grūtībām. Pirmkārt, sākumā kaimiņš apsolīja atlīdzināt zaudējumus, bet,

kad uzzināja, ka izmetis mantas vismaz 2000 eiro vērtībā, uzreiz saplaka: „Mēs ar sievu nupat paņēmām kredītu dzīvoklim, naudas nav. Ja vēlaties, izmes tā kažoka vietā nopirkšu jums mētelīti lietoto apģērbu veikalā”.

Otrkārt, Nataša uzrāvās dzīvokļa īpašnieku kopības pārstāvju rupjībai.

– Par pagrabu atbildīgais kaimiņš paziņoja, ka es vispār neesot devusi naudu dzelzs durvīm, tāpēc saskaņā ar īpašnieku kopsapulces lēmumu man nav tiesību izmantot pagrabu, – pārsteigumu pauz cietusi.

Policija Natālijai nepalīdzēja. „Tā nav mūsu darīšana, jautājums jārisina civiltiesiskā kārtībā,” sacīja iecirkņa inspektors, dodot mājienu, ka Natālijai jāvēršas tiesās.

– Nesaprotu, kā kaimiņš varēja tā rīkoties, – brīnās Natālija. – Ja jau saskaņā ar īpašnieku kopsapulces lēmumu man nav tiesību lietot šķūnīti, varēja vismaz to pateikt, nevis uzreiz izmest vērtīgas mantas atkritumos!

Natālijai ir grūti aizstāvēties, jo dzīvoklis nepieder viņai, tas ir radnieces īpašums, bet radniece dzīvo ārpus Rīgas un uz kopsapulcēm neiet. Pēc gadī-

juma ar pagrabā šķūnīti abas sievietes saprata, ka pieļāvušas nopietnu kļūdu. Dzīvokļa īpašniecei vajadzēja uzrakstīt savai radniecei pilnvaru, kas dotu tai tiesības piedalīties kopsapulcēs un balsot par saimnieciskiem jautājumiem. Pēc likuma tādai pilnvarai pat nav vajadzīgs notāra apliecinājums.

– Noteikti ir jāiet uz kopsapulcēm! – tagad atzīst Natālija. – Pat ja cilvēks tikai ir dzīvokli, viņam jāpameklē tādi pasākumi, lai būtu informēts par notiekošo.

Diemžēl šie visnotaļ pareizie secinājumi Natālijas bēdu nedara mazāku. Iespējams, ka mājas iedzīvotāji nobalsoja par to, lai Natālijai tiktu liegta iespēja izmantot pagrabu (vēl tikai jautājums, vai viņiem bija tādas tiesības), bet tas nav iemesls ZAGT viņas mantas.

– Vienmēr biju domājusi, ka jābaidās no zagļiem un klaidoņiem, – nopū-

šas Natālija, – bet izrādās, ka bagātie kaimiņi ir vēl briesmīgāki.

Iemitināties bez atļaujas nedrīkst

Šā notikuma sakarā rodas daudz jautājumu. Piemēram, kam vispār pieder mūsu pagrabā? Dzīvokļi reģistrēti zemesgrāmatā uz īpašnieka vārda, tur viss būtu skaidrs. Bet pagrabā un tajos ierīkotajiem šķūnīšiem konkrēta īpašnieka nav, tā ir daļa no visas mājas kopīpašuma.

Visiem mājas dzīvokļu īpašniekiem ir vienādas tiesības izmantot kopīpašumu – bēniņus, kāpņu telpu, liftu un pagrabu, un aizliegt vienam no īpašniekiem vai īrniekiem iet pagrabā ir pārkāpums.

Tomēr kaut kā sadalīt pagrabu nākas, lai saprastu, kurš kuru šķūnīti drīkst lietot. Pareizākais būtu šo sadalījumu noteikt kopsapulcē ar dzīvokļu īpašnieku vairākuma piekrišanu.

Latvijā pat klaidoni no nelikumīgi ieņemtās telpas nedrīkst izmest ar spēku. Tas pats attiecas uz pagrabā šķūnīšiem: ja šķūnītis ir aizņemts un lietotājs atsakās to atbrīvot, konflikts jārisina tiesas ceļā. Tātad mājas jaunais iemītnieks ir rīkojies nelikumīgi, bez atļaujas ieņemdams Natālijas šķūnīti.

Kā pareizi sadalīt šķūnīšus?

Rīvēšanās par pagrabā šķūnīšiem nav nekas jauns, konflikti rodas pat labvēlīgās mājās, jo ar likumu pagrabā

noliktavas telpas nav piesaistītas atsevišķiem dzīvokļa īpašumiem.

Lai izvairītos no strīdiem, labāks variants būtu saņemt kopsapulci un uzzīmēt pagrabā plānu, norādot, kurš šķūnītis kuram dzīvoklim tiek piesaistīts. Pēc mājas īpašnieku kopības balsojuma šis plāns kļūst par oficiālu mājas dokumentu. Ideālā katram dzīvoklim būtu vajadzīga sava noliktavas telpa pagrabā. Ja to ir mazāk nekā dzīvokļu, daļai iedzīvotāju būtu brīvprātīgi jāatsakās no pagrabā izmantošanas. Ja šķūnīšu visiem nepietiek, dzīvokļu īpašnieku kopībai jāparūpējas par papildu šķūnīšu ierīkošanu.

Izvēles kārtībā aizliegt atsevišķiem īpašniekiem lietot kopīpašumu nedrīkst. Un jebkurā gadījumā nedrīkst vienam iedzīvotājam atņemt šķūnīti, lai cits varētu lietot uzreiz divus.

Pēc tam, kad ar kopsapulces lēmumu pagrabā noliktavas telpas ir sadalītas, kaimiņi savstarpēji var vienoties par to lietošanu. Piemēram, ja man šķūnītis nav vajadzīgs, es varu to uz laiku iznomāt un pat prasīt par to naudu. Bet to var darīt tikai ar abu pušu piekrišanu.

Kamēr mājā nav apstiprināts pagrabā plāns, brīvos šķūnīšus iedzīvotājiem vajadzētu aizņemt godīgi. Vispirms ieteicams apstaigāt dzīvokļus vai izlikt kāpņu telpā paziņojumu. Ja šķūnīša saimnieks nepiesakās, izmest viņa mantas nekādā gadījumā nedrīkst. Šķūnīšu lietotājiem būtu vēlams uz durvīm uzrakstīt dzīvokļa numuru. Tas pasargās

LIEM

ILZE OŠA: „TIEŠU LĪGUMU NEBŪS”

Turpinājums no 3. lpp.

ūdens, kaut kur darbojas ūdens cirkulācijas sistēma, bet kaut kur tās nav utt. Priekšā vēl gara rēķināšana, un Ministru kabineta noteikumu projektu mēs labākajā gadījumā sagatavosim līdz maijam.

Katram pakalpojumam – savs risinājums

– Dzīvokļu īpašniekiem būs tiesības veikt tiešus maksājumus par siltumenerģijas piegādi (tai skaitā, ja apkure un karstā ūdens sagatavošana tiek nodrošināta ar dabasgāzi), atkritumu izvešanu, ūdeni un kanalizāciju, bet viņi nevarēs tieši norēķināties par koplietošanas telpās patērēto elektrību.

Vēl viena svarīga nianse: dzīvokļu īpašnieki var norēķināšanās veidu izvēlēties katram pakalpojumu veidam atsevišķi. Tiešie maksājumi būs īpaši izdevīgi gadījumos, kad pats pakalpojums maksā dārgi, bet tiešā rēķina sagatavošana salīdzinoši lēti. Tas vispirmām kārtām sakāms par apkuri. Kā liecina prakse, gadījumā, ja pārvaldnieks pazūd, līdzīgu pakārtot iedzīvotāju samaksāto naudu par siltumenerģiju, mājai nākas atkārtoti samaksāt divus, trīs un pat desmit tūkstošus eiro. Tas ir milzīgs zaudējums dzīvokļu īpašniekiem, tāpēc viņi var piekrist maksāt divus trīs eiro par individuālo rēķinu sagatavošanu maksājumiem par siltumenerģiju. Pretī viņi saņems garantiju, ka pārvaldnieks nepazudīs ar prāvu mājas naudas summu.

Toties tiešo maksājumu ieviešanā par atkritumu izvešanu paredzu grūtības: ikmēneša rēķins par šo pakalpojumu dzīvokļu īpašniekiem ir četrī pieci eiro, bet atsevišķa rēķina sagatavošana varētu maksāt, piemēram, divus eiro, tāpēc dzīvokļu īpašnieki droši vien par atkritumu izvešanu gribēs arī turpmāk maksāt ar pārvaldnieka starpniecību.

Par nepārņemtajām mājām jautās divreiz

– Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma jaunajā redakcijā atsevišķi ir noteikta kārtība, kā pieņemams lēmums par mājas pāreju uz tiešajiem maksājumiem. Vispirmām kārtām šī kārtība attiecas uz privatizētajām mājām, kuru īpašnieki nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības. Šo māju dzīvokļu īpašnieki par pāreju uz tiešajiem maksājumiem paši var nobalsot līdz 2015. gada 31. janvārim. Ja viņi nesapulcēsies un nenonāks pie kopsaucēja, pārvaldniekam mājā jāsarīko rakstiska aptauja.

Tas neattiecas uz mājām, kurās dzīvokļu īpašnieki pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības un noslēguši ar pārvaldnieku attiecīgu pilnvarojuma līgumu. Pār-

„Šobrīd iedzīvotāji par siltumu, ūdeni un atkritumu izvešanu norēķinās ar pārvaldnieka starpniecību. Praksē ir pierādījies, ka tas dažkārt rada lielus finansiālos zaudējumus”.

ņemtajās mājās pārvaldniekam jāizdara tikai viena lieta – jānodod dzīvokļu īpašniekiem informācija par tiešo norēķinu ieviešanas cenu. Saņemot paziņojumu, iedzīvotājiem jāsarīko sapulce un jāizlemj, pāriet vai nepāriet uz jauno sistēmu. Ja dzīvokļu īpašnieki ignorēs pārvaldnieka informāciju, viņi

automātiski turpinās par komunālajiem pakalpojumiem norēķināties ar namu pārvaldes starpniecību. Pārvaldniekam tādā gadījumā nevajadzēs iniciēt papildu aptauju.

Atteikt iedzīvotājiem nedrīkst

– Pakalpojumu sniedzējiem, kuri Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma grozījumu spēkā stāšanās brīdī vēl neīsteno tiešus norēķinus ar iedzīvotājiem, jāsaņem gaidāmajām pārmaiņām. Šai nolūkā viņiem dots pārejas periods līdz 2015. gada 1. oktobrim. Līdz tam laikam siltuma ražotājiem, ūdensapgādes uzņēmumiem un atkritumu izvešanas operatoriem jānoslēdz līgumi ar visām mājām, kuras vēlas par pakalpojumiem norēķināties bez starpniekiem.

Gribu vērst dzīvokļu īpašnieku uzmanību uz vēl vienu Dzīvojamo namu pārvaldīšanas likuma niansi, proti, pakalpojuma sniedzējs ir atkarīgs no dzīvokļu īpašnieku lēmuma, atteikt klientiem tiešos maksājumus tam nav tiesību. Kā kompensācija tam dotas tiesības izvēlēties, vai pašam administrēt tiešos maksājumus, vai arī šo darbu uzticēt trešajām personām. Trešā persona var būt jebkurš Finanšu un kapitāla tirgus komisijā reģistrēts uzņēmums. To zīnot, dažas namu pārvaldes jau reģistrējušās kā maksājumu iestādes. Piemēram, tā izdarījis Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde.

Līgumi arī turpmāk būs kopīgi

– Nobeigumā vēl atbildēšu uz mājokļu īpašnieku bieži uzdotu jautājumu: vai grozījumi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā paredz individuālu līgumu slēgšanu starp pakalpojuma sniedzēju un dzīvokļa īpašnieku? Nē, likums neparedz tiešus līgumus. Pēc tiešo maksājumu ieviešanas 2015. gada 1. oktobrī pakalpojumu sniedzēji joprojām būs atbildīgi par pakalpojuma piegādi līdz mājas mēraparātiem vai mājas sienai, tas ir, līdz savas atbildības robežai, – paskaidroja Ilze Oša. **K**

no pārratumiem, diemžēl ne no šķūnīša patvaļīgas sagrābšanas...

Vajadzētu meklēt kompromisu

Natālijas pagrabā problēmas juridisko pusi komentē jurists **Deniss Gorba**:

– Situācija ir nepatīkama un sarežģīta. No vienas puses, Natālija var lūgt ierosināt krimināllietu, jo viņas mantas ir nozagtas. No otras puses, pat civilietas ietvaros viņai būs grūti pierādīt radīto zaudējumu lielumu.

Kā pārliecināt tiesu, ka pazudušais kažoks maksāja tieši 500 eiro? Kā pierādīt jaunās segas cenu? Natālijai ir tiesības lūgt kaimiņus apliecināt, ka pagrabā tiešām atradās viņas mantas, un pat sastādīt aktu ar pazudušo mantu sarakstu, bet tas iespējams tikai gadījumā, ja kāds ir redzējis, kā viņa noliek drēbes pagrabā.

– Tā kā tiesāšanās pie mums ir ļoti ilga, es ieteiktu Natālijai meklēt kompromisu ar kaimiņu, – saka Deniss Gorba. – Piemēram, varbūt ir iespējams vienoties par pusi no reālo zaudējumu summas. Ja pāri darītājs atsakās, Natālija var vērsties Valsts policijā ar iesniegumu par mantu pazudšanu.

Nav izslēgts, ka policija ieteiks Natālijai pašai skaidrot attiecības ar kaimiņu, saka Gorba. Bet padoties nevajag: policijai noteikti jāpieņem iesniegums par notikušo zādzību, jāierosina krimināllietu un jāsāk rīkoties. Par necieņu pret svešu īpašumu personai jāatbild pēc visas likuma stingrības. **K**

VAI SILTINĀS, NEPRASOT ATĻAUJU?

Valdība uzdevusi namu pārvaldītājiem, sākot ar 2014. gadu, veikt siltināšanas pasākumus dzīvojamām mājām, kuras neatbilst minimālajām siltumnoturības prasībām un tērē vairāk par 200 kWh/m² siltumenerģijas gadā. Tikai Rīgā vien šim standartam neatbilst vairāk nekā trešā daļa dzīvojamā fonda – ap 1700 māju.

Jauno pienākumu pārvaldniekiem uzliek grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām”. Iepriekš noteikumi bija žēlsirdīgāki pret „aukstajām mājām” un ļāva tām tērēt līdz 230 kWh/m² gadā. Šim normatīvam puslīdz atbilda visas padomju laikā būvētās daudzdzīvokļu mājas un pat vecākas ēkas.

Bet laiks iet, prasības kļūst stingrākas. Noteikumu attiecīgā punkta jaunā redakcija skan šādi:

„21. Dzīvojamās mājas pārvaldītājs plāno energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus, tajā skaitā nomainot nolietoto elementus vai

konstrukcijas, ja dzīvojamai mājai, kurā siltumenerģija izmantota dzīvojamās mājas apkurei un karstā ūdens sagatavošanai, vidējais siltumenerģijas patēriņš pēdējos trīs kalendāra gados pārsniedz 200 kWh/m² gadā vai 150 kWh/m² gadā, ja siltumenerģija izmantota tikai dzīvojamās mājas apkurei. Aprēķinot vidējo siltumenerģijas patēriņu pēdējos trīs kalendāra gados, ņem vērā ēkas apkurināmo lietderīgo platību.

(...)
23.1 Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu plānošanai pārvaldītājs var lemt par dzīvojamās mājas energosertifikācijas veikšanu”.

Vēl tikai jāpiebilst, ka šie darbi pārvaldniekam ir obligāti. „Tādējādi pārvaldnieks var neprasīt dzīvokļu īpašnieku piekrišanu un siltināšanas izmaksas vienkārši iekļaut apsaimniekošanas maksā”, raksta portāls *Latvijas vēstnesis*. **K**

DZERIET VAIRĀK UN ESIET VESELI!

SIA Rīgas ūdens draud paaugstināt tarifus, bet ūdens ir un paliek pašas pieejamākās „zāles” pret daudzām slimībām

Liene VARGA

22. martā visā pasaulē atzīmēs Ūdens dienu, lai atgādinātu, ka ūdens ir viens no galvenajiem cilvēces resursiem. Cilvēki var izdzīvot apvidos, kur nav ūdens, bet, ja ūdens ir zemas kvalitātes, cilvēki nevar būt veseli, apgalvo speciālisti. Pirmo reizi Pasaulē ūdens diena tika atzīmēta 1993. gadā pēc ANO Ģenerālās asamblejas iniciatīvas.

Kaut gan ūdens Latvijā pašlaik atbilst vispārējām tiesību aktu prasībām, tomēr bieži vien tajā ir paaugstināts dzelzs saturs, kas to padara cietu, tādēļ ūdensvada ūdens ir jāattīra. Šādu viedokli speciālisti pauž komunikācijas, tirgus un sabiedriskās domas izpētes aģentūras *A. W. Olsen & Partners/Scholz & Friends Rīga* veiktajā aptaujā.

Eksperti uzskata, ka Latvijā visbiežāk sastopamais trūkums ir dzelzs piegarša ūdenim.

– Iedzīvotāji vispār mēdz uzskatīt, ka ūdens Latvijā nav pārāk labas kvalitātes, bet dažkārt ir pat kaitīgs. Tomēr, lai gan tas nav ideāls, ūdens nevienā Latvijas reģionā nav kaitīgs un kur nu vēl dzīvībai būtams, – saka Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības nodaļas vadītāja Solvita Muceniece.

Saskaņā ar Veselības inspekcijas datiem nereti tiek konstatēts, ka Latvijas ūdenī ir pārsniegtas pieļaujamās dzelzs, mangāna, amonjaka, sulfātu un hlorīdu normas. Tas var padarīt ūdeni duļķainu,

mainīt tā krāsu, garšu un smaržu. Lai atdalītu šos ūdens piemaisījumus, ieteicams lietot filtrus.

Rīgas Stradiņa universitātes asociētais profesors Jānis Dundurs apliecina, ka ciets ūdens kairina un bojā ādu, tāpēc rūpēs par ādu un matiem ieteicams dot priekšroku mīkstam ūdenim, kurā ir niecīgs metālu saturs.

– Ārsti iesaka dienā izdzert 1,5–2 litrus, tas ir, aptuveni astoņas glāzes ūdens, – stāsta dietoloģe un Rīgas Stradiņa universitātes pasniedzēja Lolita Neimane. – Tad organisms darbojas pareizā režīmā, attīrās un atjaunojas.

Lolita Neimane paskaidro, ka akūts ūdens trūkums tagad jau ir reti sastopams, bet zinātnieki ir izvirzījuši hipotēzi, ka neliela pastāvīga dehidratācija var būt saistīta ar vairākām hroniskām slimībām.

– Dehidratācija ietekmē šķidruma līdzsvaru asinīs, šiem cilvēkiem ir paaugstināts risks saslimt ar arteriālo hipertensiju, aterosklerozi, koronāro sirds slimību, – saka Neimane. – Savukārt tiem, kas dienā izdzer piecas un vairāk glāzes ūdens, risks saslimt ar asinsvadu slimībām ir daudz mazāks: vīriešiem par 46% un sievietēm par 59%.

Nepietiekama ūdens uzņemšana ir saistīta ar lieko svaru: ir pierādīts, ka, izdzerot 500 ml ūdens, vielmaiņa uzlabojas par 30%. Eksperimentos ir noskaidrots, ka tie, kas regulāri dzer par maz ūdens, dod priekšroku treknākai pārtikai. Liela ūdens daudzuma patēriņš ir jebkuras diētas neatņemama sastāvdaļa.

Ja cilvēks dzer pietiekami daudz ūdens, no organisma sekmīgāk tiek

izvadītas kancerogēnas vielas, samazinot risku saslimt ar taisnās zarnas (sievietēm par 45%, vīriešiem par 32%), urīnceļu un krūts vēzi (sievietēm pirms menopauzes par 33%, bet pēc – par 79%).

Asociētais profesors Jānis Dundurs uzskata, ka ūdensvadā plūst lietošanai piemērots ūdens, jo tas tiek attīrīts ar aktīvo hloru un ozonu.

– Krāna ūdenī nav bīstamu mikroorganismu, lai gan tā attīrīšanas paņēmieni daļēji tomēr palielina ķīmiskā piesārņojuma līmeni. Taču tik un tā nevajag akli izvēlēties dzeramo ūdeni, kas tiek pārdots veikalos: tas gan nesatur hloru, bet tieši šis ir galvenais iemesls, kāpēc tajā pēc derīguma termiņa beigām vai nepareizas uzglabāšanas rezultātā var rasties patogēnie mikroorganismi, – skaidro J. Dundurs. **K**

71% zemeslodes sastāv no ūdens, aptuveni tikpat procentu ūdens ir vidusmēra cilvēka organismā. Jo jaunāks cilvēks, jo vairāk ūdens viņš satur: nedēļu vecs embrijs sastāv no **97,5%** ūdens, jaundzimušā ķermenī ir **70–83%** ūdens.

Bez ūdens cilvēks var izdzīvot **mazāk par nedēļu.**

2006. gadā **1,1 miljardam cilvēku** trūka droša dzeramā ūdens.

Saskaņā ar *Pasaules Veselības organizācijas (PVO)* datiem katru gadu visā pasaulē upēs tiek izmesti **450 miljoni kubikmetru** sadzīves un rūpniecisko atkritumu.

PVO informācija liecina, ka **80% slimību**, ieskaitot vēzi, attīstās sliktas ūdens kvalitātes dēļ, un pirmām kārtām no tā cieš bērni, jo viņi ir divreiz uzņēmīgāki pret slimībām nekā pieaugušie.

1977. gadā uzbūvētajā galvaspilsētas ūdens attīrīšanas stacijā *Daugava* dzeramā ūdens sagatavošanas procesā radušos dūņu nosēdumus sajaukumā ar ķīmiskajām vielām novadīja Olektes upītē. 2012.–2013. gada ziemā *SIA Rīgas ūdens* sāka sociālo projektu – upītes ģenerāltīrīšanu, kas ilgs līdz šā gada beigām. No Olektes upītes plānots izcelt simtiem tūkstošu kubikmetru dūņu.

Jautājumus par ūdens kvalitāti Rīgā var noskaidrot, zvanot pa *SIA Rīgas ūdens* bezmaksas tālruni **80002122**, pa to pieņem arī sūdzības.

SIA Rīgas ūdens plāno tuvākajā

nākotnē ūdensapgādes tarifu paaugstināt līdz **0,65 eiro par kubikmetru**, kanalizācijas – līdz **0,66 eiro par kubikmetru**. Pašreizējie tarifi ir attiecīgi **0,517** un **0,511**.

